

ประเด็น เศรษฐกิจ ฉบับที่ C43 3 กันยายน 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ภูมิเศรษฐศาสตร์แห่งความจำเป็น (Geo-economics of Necessity)	อินเดีย-จีน-รัสเซีย พันธมิตรจำเป็นท่ามกลางแรงกดดันของระเบียบโลกตะวันตก
ประเด็นสำคัญ	- RIC พันธมิตรที่เกิดจากแรงกดดัน ไม่ใช่อุดมการณ์ - โครงสร้างคู่ขนานเพื่อดำเนินอำนาจตะวันตก - ความไม่สมดุลภายใน RIC - ไทยในฐานะรัฐกึ่งชนทางเศรษฐกิจ - คำถามเชิงยุทธศาสตร์ที่ยังเปิดอยู่

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของระเบียบโลกที่เคยยึดครองโดยตะวันตก ความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจ การเมือง และพลังงานในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้กระตุ้นให้หลายประเทศต้องปรับท่าทีและบทบาทกลยุทธ์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความมั่นคง กลุ่มพันธมิตร RIC (Russia-India-China) ซึ่งเดิมเป็นเพียงกลไกความร่วมมือหลวมๆ ทางทหาร ได้กลายมาเป็นกลุ่มพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ที่ได้รับความสนใจจากนานาประเทศในฐานะ "ขั้วด้าน" ต่อระเบียบโลกที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนกลาง

ความร่วมมือของ RIC ไม่ได้ถือกำเนิดจากการมีอุดมการณ์ร่วม หรือระบบการเมืองแบบเดียวกัน หากแต่เกิดจากแรงกดดันเชิงโครงสร้างที่กระตุ้นให้ทั้งสามประเทศหันหน้ามาร่วมมือกันในฐานะ "พันธมิตรจำเป็น" เพื่อเอาตัวรอดภายใต้ระเบียบโลกที่พวกเขามองว่าไม่ยุติธรรม

แรงกดดันจากระเบียบโลกตะวันตก: ต้นตอของความร่วมมือ RIC ระเบียบโลกที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นศูนย์กลางดำรงอยู่นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง โดยมีการออกแบบสถาบันระหว่างประเทศ เช่น IMF, World Bank, WTO และ NATO เพื่อยึดโยงผลประโยชน์ของชาติตะวันตกเข้ากับระบบระหว่างประเทศอย่างแนบแน่น ทว่าเมื่อเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนศูนย์กลางมายังเอเชีย และโลกเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ระบบเดิมเหล่านี้กลับไม่สามารถตอบสนองผลประโยชน์ของกลุ่มประเทศเกิดใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สหรัฐฯ ได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้สนับสนุนเสรีภาพทางเศรษฐกิจมาเป็น ผู้ใช้มาตรการเชิงบีบบังคับ (coercive economic measures) เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง โดยเฉพาะในยุคของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และต่อเนื่องถึงยุคไบเดน มาตรการดังกล่าวประกอบด้วย การขึ้นภาษีนำเข้า การคว่ำบาตรทางการเงิน การแบนเทคโนโลยีขั้นสูง และการขู่ว่าจะตัดความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศ

ที่ไม่สอดคล้องกับท่าทีของวอชิงตันต่อ 3 ประเทศ ดังนี้ รัสเซีย กลายเป็นเป้าหมายหลักของ การคว่ำบาตรหลังรุกรานยูเครนในปี 2022 ส่งผลให้ถูกตัดออกจากระบบการเงิน SWIFT ถูกอายัดทรัพย์สินของธนาคารกลาง และถูกจำกัดการเข้าถึงตลาดทุนโลก จีน ถูกจำกัดการส่งออกและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้าน semiconductor, AI, 5G และ supercomputing โดยเฉพาะในสมัยรัฐบาลทรัมป์และไบเดนผ่านการออกกฎหมาย CHIPS Act และการควบคุมการลงทุนขาออกของสหรัฐฯ อินเดีย แม้จะเป็นสมาชิก QUAD

และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ แต่กลับถูกขึ้นภาษีศุลกากรหลายรายการ และถูกกดดันให้ยุติการนำเข้าน้ำมันจากรัสเซีย โดยเฉพาะในช่วงปี 2023–2025 ที่อัตราภาษีนำเข้าบางรายการสูงถึง 50%

การกระทำเหล่านี้ของสหรัฐฯ ส่งผลให้ทั้งสามประเทศรู้สึกถึงแรงกดดันร่วมกัน และมองเห็นความจำเป็นในการสร้างโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบคู่ขนานเพื่อป้องกันตนเองจากการครอบงำของระเบียบโลกตะวันตก

สามก๊กทางเศรษฐกิจ: ความไม่ลงรอยที่จำเป็นต้องอยู่ร่วมกัน แม้ทั้งสามประเทศจะถูกผลักดันให้อยู่ในตำแหน่งเดียวกันในเวทีภูมิเศรษฐศาสตร์โลก แต่ความสัมพันธ์ภายในของ RIC กลับเต็มไปด้วยความไม่ไว้วางใจและข้อขัดแย้งแฝง **รัสเซีย** มีความจำเป็นต้องกระจายตลาดส่งออกพลังงาน

หลังจากถูกยุโรปลดการพึ่งพาโดยตรง น้ำมันดิบที่ขายให้อินเดียและจีนในราคาต่ำกว่าตลาดโลกจึงกลายเป็นเส้นชีวิตทางเศรษฐกิจของมอสโก ขณะเดียวกัน รัสเซียยังพึ่งรายได้จากการขายอาวุธให้กับอินเดียอย่างต่อเนื่อง **จีน** ต้องการวัตถุดิบที่มั่นคงเพื่อเลี้ยงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และพยายามสร้างตลาดใหม่ในเอเชียใต้ ซึ่งทับซ้อนกับอิทธิพลของอินเดีย **อินเดีย** ต้องการพลังงานราคาถูกเพื่อควบคุมต้นทุนเศรษฐกิจมหภาค ขณะเดียวกันก็ต้องรักษาสัมพันธภาพกับตะวันตกเพราะสหรัฐฯ เป็นทั้งตลาดส่งออกหลักและแหล่งเทคโนโลยีที่สำคัญ

โดยความสัมพันธ์ระหว่างจีน-อินเดียยังคงเปราะบาง โดยเฉพาะจากปมสงครามพรมแดนในอดีตและความขัดแย้งในหุบเขากัลวานเมื่อปี 2020 จีนยังคงสนับสนุนปากีสถานด้านการทหาร ขณะที่อินเดียเข้าร่วมกรอบ QUAD ซึ่งจีนมองว่าเป็นกลไกสกัดกั้นตนเองโดยตรง

อินเดียกับภาวะสองหน้า: การเล่นเกมถ่วงดุลทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมของอินเดียในกลุ่ม RIC สะท้อนการใช้นโยบาย "ถ่วงดุลเชิงยุทธศาสตร์" อย่างชัดเจน โดยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดแบบสุดขั้ว อินเดียต้องการพลังงานราคาถูกจากรัสเซียเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านต้นทุนการผลิตภายในประเทศ และในขณะเดียวกันยังคงรักษาความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของอินเดีย คิดเป็นมูลค่ากว่า 87,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี อีกทั้งยังเป็นแหล่งเทคโนโลยีและเงินทุนสำคัญ **การซื้อ**

พลังงานจากรัสเซียในราคาพิเศษ ทำให้อินเดียได้รับประโยชน์มหาศาลในแง่เศรษฐกิจมหภาค แต่ก็ถูกกดดันจากสหรัฐฯ ด้วยมาตรการภาษีตอบโต้และการจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยีขั้นสูง ทั้งนี้ อินเดียไม่เคยแสดงจุดยืนร่วมอย่างชัดเจนกับรัสเซียหรือจีนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยูเครนหรือไต้หวัน

พฤติกรรมของอินเดียจึงถูกมองว่าเป็นการใช้ยุทธศาสตร์แบบ "สองหน้า" ซึ่งแม้จะเพิ่มอำนาจต่อรองในระยะสั้น แต่กลับสร้างความไม่ไว้วางใจภายในกลุ่ม RIC โดยเฉพาะกับจีนที่มองว่าอินเดียอาจใช้ RIC เป็นเพียงเวทีต่อรอง ไม่ใช่พันธมิตรในระยะยาว

พันธมิตรจำเป็น: ความร่วมมือเฉพาะกิจภายใต้แรงกดดัน ความสัมพันธ์ของ RIC ในปัจจุบันไม่สามารถจัดอยู่ในประเภทพันธมิตรถาวร หากแต่สะท้อนลักษณะของพันธมิตรเฉพาะกิจที่เกิดจากความจำเป็นมากกว่าความสมัครใจ ทั้งสามประเทศต่างมีแรงจูงใจที่สอดคล้องกันในบางมิติ และขัดแย้งกันในอีกหลายมิติ จุดร่วมที่สำคัญคือการพยายามลดการพึ่งพาตะวันตกทั้งในด้านการเงิน พลังงาน และเทคโนโลยี โดยการสร้างกลไกเฉพาะกิจที่ตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินและวิกฤติเชิงโครงสร้างของตนเอง

ตัวอย่างของความร่วมมือในลักษณะนี้ได้แก่ การผลักดันการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการค้าระหว่างประเทศ การพัฒนาเครือข่ายขนส่งทางเลือก เช่น INSTC (International North-South

Transport Corridor) หรือ ระเบียงการขนส่งระหว่างประเทศเหนือ-ใต้ ซึ่งเป็นเครือข่ายเส้นทางขนส่งหลายรูปแบบ ทั้งทางเรือ รถไฟ และรถยนต์ ที่มีความยาว 7,200 กิโลเมตร เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าจากอินเดีย อิหร่าน อาเซอร์ไบจาน และรัสเซีย ผ่านเอเชียกลาง ไปยังยุโรป การจัดตั้ง BRICS Bank และความพยายามสร้างระบบการชำระเงินทางเลือก

นอกเหนือจาก SWIFT เช่น BRICS Pay

อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือเหล่านี้ยังคงขาดความลึกเชิงสถาบันและไม่สามารถแปลงเป็นโครงสร้างถาวรได้ ความไว้วางใจที่ต่ำ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างจีนกับอินเดีย และความลังเลของอินเดียในการแสดงออกเชิงนโยบายที่ชัดเจน ทำให้ RIC ยังคงอยู่ในสถานะของ "กลุ่มความร่วมมือเฉพาะกิจ" มากกว่าการเป็นพันธมิตรในความหมายทางโครงสร้าง RIC จึงเป็นเสมือนเวทีที่เปิดโอกาสให้แต่ละประเทศใช้เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองกับตะวันตก แต่ยังไม่สามารถแปรเปลี่ยนเป็นความร่วมมือที่ยั่งยืนในระยะยาวได้โดยปราศจากการปฏิรูปโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในให้ชัดเจนและยืดหยุ่นมากขึ้น

การขยายอิทธิพลผ่าน BRICS และ SCO ที่เป็นพื้นที่รองรับยุทธศาสตร์ RIC กลุ่มพันธมิตร RIC ไม่ได้ดำเนินบทบาทในลักษณะโดดเดี่ยว หากแต่เชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมือข้ามชาติที่มีบทบาทในเวทีโลกอย่าง BRICS (Brazil, Russia, India, China, South Africa) และองค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (SCO: Shanghai Cooperation Organization) ซึ่งกลายเป็นกลไกสำคัญในการรองรับและขยายอิทธิพลของความร่วมมือ RIC ให้มีมิติกว้างขวางยิ่งขึ้น

ในกรณีของ BRICS กลุ่มนี้ได้ขยายสมาชิกภาพจาก 5 ประเทศเดิมสู่การรับประเทศใหม่เพิ่มในปี 2024-2025 เช่น ซาอุดีอาระเบีย, อิหร่าน, อียิปต์, เอธิโอเปีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ การขยายตัวดังกล่าวไม่เพียงเพิ่มน้ำหนักทางเศรษฐกิจของ BRICS ให้ครอบคลุมกว่า 40% ของประชากรโลก และคิดเป็นสัดส่วน GDP โลกเกือบ 30% เท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้เกิดการ *สร้างโครงสร้างคู่ขนาน* ต่อระเบียบโลกตะวันตกได้อย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเร่งใช้สกุลเงินท้องถิ่นแทนดอลลาร์ การพัฒนา BRICS Pay เป็นระบบการชำระเงินระหว่างประเทศทางเลือก หรือการขับเคลื่อน BRICS New Development Bank (NDB) เป็นแหล่งเงินทุนที่ไม่ขึ้นกับสถาบันตะวันตกอย่าง IMF หรือ World Bank

ทั้งนี้ ความร่วมมือในลักษณะนี้สะท้อนแนวโน้มของ RIC ที่แปรสภาพจากกลไกเฉพาะกิจ ไปสู่การเป็น "แพลตฟอร์มเชิงโครงสร้าง" ผ่านกรอบพหุภาคีที่มีสมาชิกหลากหลายมากขึ้น อิทธิพลของ BRICS จึงมีบทบาทในการขยายระเบียบเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Order) ที่ให้ความสำคัญกับหลักอธิปไตยทางเศรษฐกิจ (economic sovereignty) และการลดอำนาจผูกขาดของตะวันตกในเวทีการเงินโลก

ในอีกด้านหนึ่ง SCO ซึ่งมีสมาชิกหลักได้แก่ จีน รัสเซีย อินเดีย ปากีสถาน คาซัคสถาน และชาติเอเชียกลาง รวมถึงอิหร่านในฐานะสมาชิกใหม่ ได้กลายเป็น "เวทีเชิงความมั่นคง" ที่ RIC ใช้ขับเคลื่อนความร่วมมือทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงระดับภูมิภาค โดยเฉพาะการต่อต้านการ

แทรกแซงจากภายนอก (anti-interventionism), การส่งเสริมระบบพหุขั้ว (multipolarity) และการขยายความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและข่าวกรอง (security intelligence)

สำหรับ **อินเดีย** แม้จะมีความระมัดระวังในการดำเนินนโยบายใน SCO และไม่เห็นด้วยกับบางท่าทีของจีน แต่ก็ยังเลือกคงบทบาทในกรอบนี้ไว้ เพราะ SCO เป็นพื้นที่ที่อินเดียสามารถรักษาอิทธิพลในเอเชียกลางและตรวจสอบบทบาทของจีนกับปากีสถานได้อย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกัน จีนและรัสเซียเองก็ใช้ SCO เป็นช่องทางเสริมอำนาจทางยุทธศาสตร์นอกกรอบตะวันตกโดยตรง ทั้งในมิติการทหาร เศรษฐกิจ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง

ไทยในฐานะรัฐก้นขนทางเศรษฐกิจท่ามกลางพันธมิตรพลังใหม่ เมื่อกลุ่มพันธมิตร RIC (รัสเซีย-จีน-อินเดีย) ขยายความร่วมมือด้านพลังงาน เทคโนโลยี และโลจิสติกส์ภายใต้แรงดันจากตะวันตก สมดุลภูมิรัฐศาสตร์ของเอเชียจึงเปลี่ยนไปสู่รูปแบบหลายขั้วที่แต่ละประเทศต่างสร้าง “โครงสร้างคู่ขนาน” เพื่อลดการพึ่งพาแบบเดิม ในบริบทนี้ ประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างจีนกับอินเดียทั้งทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ มีคุณลักษณะของ “รัฐก้นขนทางเศรษฐกิจ” ที่อาจกลายเป็นได้ทั้งโอกาสและความเสี่ยง หากสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับเส้นทาง INSTC หรือสร้างบทบาทกลางในเวที BIMSTEC และ ACMECS ไทยย่อมมีโอกาสเป็นศูนย์กลางการค้าและเทคโนโลยีในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม หากไทยขาดท่าทีเชิงรุกและปล่อยให้ความขัดแย้งระหว่างขั้วอำนาจต่าง ๆ ซ่อนทับลงมาโดยไม่ออกแบบกลไกตอบโต้ ก็อาจถูกลดบทบาทในห่วงโซ่การผลิตโลก หรือถูกกดดันให้เลือกข้างโดยไม่สามารถรักษาสสมดุลเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างแท้จริง การออกแบบนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงของไทยในยุคใหม่นี้จึงต้องตั้งอยู่บนฐานคิดที่ว่า **ไทยไม่ควรเลือกข้างแบบสุดขั้ว แต่ควรเลือก “กลยุทธ์ที่เปิดทางเลือก”** เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในโลกที่ไร้ขั้วอำนาจถาวร

ข้อสังเกตเชิงวิเคราะห์ ในกลุ่มพันธมิตร RIC ที่กำลังก่อตัวขึ้นเพื่อตอบโต้แรงกดดันจากระเบียบโลกตะวันตก อินเดียคือผู้ที่ได้เปรียบที่สุดในเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากสามารถดำเนินนโยบายถ่วงดุลระหว่างจีน รัสเซีย และสหรัฐฯ ได้อย่างยืดหยุ่น โดยไม่ถูกผูกมัดกับขั้วใดขั้วหนึ่ง อินเดียสามารถซื้อน้ำมันราคาถูกจากรัสเซีย ในขณะที่ยังรักษาสัมพันธ์ภาพทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งได้อย่างแนบเนียน ขณะเดียวกัน จีนแม้จะมีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสูง แต่ถูกจำกัดบทบาทจากการคว่ำบาตรและแรงกดดันในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะจากอินเดียและพันธมิตรในกรอบ QUAD ส่วนรัสเซียซึ่งเผชิญการโดดเดี่ยวจากโลกตะวันตก กลับกลายเป็นพันธมิตรจำเป็นที่ต้องพึ่งพาจีนและอินเดียในการส่งออกพลังงานและอาวุธ โดยมีอำนาจต่อรองต่ำที่สุดในกลุ่ม RIC ดังนั้น ความสัมพันธ์สามฝ่ายนี้จึงมิได้ตั้งอยู่บนฐานแห่งความเสมอภาค หากแต่สะท้อนลำดับอำนาจที่แฝงไว้ด้วยพลวัตของการแข่งขันและความไม่ไว้วางใจในระดับโครงสร้าง

กลุ่มพันธมิตร RIC ไม่ได้ถือกำเนิดจากพื้นฐานของความไว้วางใจหรืออุดมการณ์ร่วม หากแต่เป็นผลลัพธ์ของแรงกดดันจากระเบียบโลกที่ตะวันตกออกแบบและครอบงำมานานหลายทศวรรษ การรวมตัวของรัสเซีย จีน และอินเดียในลักษณะพันธมิตรเฉพาะกิจจึงเป็นการ *ต่อรองกับอำนาจนำ* ของโลกตะวันตก ผ่านการสร้างโครงสร้างทางเลือกทั้งในมิติเศรษฐกิจ ความมั่นคง และภูมิรัฐศาสตร์ โดยมีเวที

เสริมคือ BRICS และ SCO ทำหน้าที่เป็น “พื้นที่ปลอดภัย” สำหรับรัฐที่ต้องการหลุดพ้นจากข้อจำกัดของระเบียบเดิม

อย่างไรก็ตาม พันธมิตร RIC ยังคงเปราะบางในระดับโครงสร้าง จากความไม่ลงรอยเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและอินเดีย รวมถึงสถานะที่อ่อนแอเชิงต่อรองของรัสเซีย ความร่วมมือภายในจึงเป็นไปในลักษณะ ต่างคนต่างใช้ประโยชน์จากเวทีเดียวกัน มากกว่าการหลอมรวมเป็นพันธมิตรแบบบูรณาการอย่างแท้จริง อินเดียแม้จะได้เปรียบที่สุดในด้านการถ่วงดุล แต่ก็ต้องแลกมากับความไม่ไว้วางใจจากทั้งจีนและรัสเซีย

ท่ามกลางพลวัตนี้ ประเทศไทยในฐานะรัฐกึ่งชนทางเศรษฐกิจ จำเป็นต้องประเมินสถานการณ์ด้วยมุมมองใหม่ที่ตระหนักถึงการเปลี่ยนผ่านจากระเบียบโลกแบบขั้วเดียวสู่ความไร้เสถียรภาพแบบพหุขั้ว การเลือกข้างโดยไม่รอบคอบอาจนำไปสู่การสูญเสียอำนาจต่อรองและความมั่นคงระยะยาวในทางกลับกัน หากไทยสามารถ ออกแบบนโยบายต่างประเทศแบบมีไหวพริบ สร้างความเป็นกลางเชิงรุก และใช้ยุทธศาสตร์พหุทางเลือก ได้อย่างเหมาะสม ก็อาจไม่เพียงแค่เอาตัวรอดในสมรภูมิระเบียบโลกใหม่ แต่ยังสามารถ ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาคได้ในระยะยาว

พ.อ.หญิง นवलสมร จรวางษ์

อจ.ทก.วทป.

แหล่งอ้างอิง

1. ธรรมนูญ พุฒิสมาบดี. (2025, กุมภาพันธ์ 19). อินเดีย บน “ทางสองแพร่ง” ตลาดใหญ่สหรัฐ VS น้ำมันถูกรัสเซีย อยู่ข้างไหนเจ็บกว่า? สื่อการเงินธนาคาร.
<https://moneyandbanking.co.th/2025/190224/>
2. พิษญา จันทะคัด. (2025, กุมภาพันธ์ 13). QUAD กับยุทธศาสตร์ความมั่นคงของอินเดีย: สมดุลอำนาจ หรือเล่นสองหน้า? สื่อการเงินธนาคาร.
<https://moneyandbanking.co.th/2025/189650/>
3. Reuters. (2025, August 27). *Trump's doubling of tariffs hits India, damaging ties.*
<https://www.reuters.com/world/india/trumps-doubling-tariffs-hits-india-damaging-ties-2025-08-27/>
4. เจนพิทยา, ส. (2025, สิงหาคม 27). อินเดียบน ‘ทางสองแพร่ง’ ตลาดใหญ่สหรัฐ VS น้ำมันถูกรัสเซีย อยู่ข้างไหนเจ็บกว่า? กรุงเทพธุรกิจ.
<https://www.bangkokbiznews.com/world/1196113>

ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลังได้
โดยการสแกน QR Code ด้านล่างนี้

